

LAKIALOITE 74/2004 vp

Sairausvakuutuslaki

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tämä lakialoite on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle HE 50/2004 vp.

Lakialoitteessa ehdotan, että erityishoitorahan maksamisen edellytyksenä oleva lapsen ikäraja nostetaan nykyisestä alle 16-vuotiaasta alle 18 vuoteen.

Lisäksi ehdotan, että erikoissairaanhoidon taosisessa toimintayksikössä taikka erityishuoltopiirin toimintayksikön erikoissairaanhoidon taosisella poliklinikalla lapsensa sairauden tai vamman vuoksi annettavaan hoitoon tai kuntoutukseen ei vaadittaisi edellytyksenä vakavaa sai-

rautta tai vammaa kuin vasta 12-vuotiaiden tai sitä vanhempien osalta nykyisen 7 vuoden ikärajan sijaan. Lisäksi ehdotan, että myöskään kotihoidon osalta ei mainita vaikeaa sairautta tai vammaa edellytyksenä alle 12-vuotiaiden lasten osalta.

Lakialoitteessa ehdotetaan myös, että erityishoitorahan maksamisen pidennyksen perusteena mainitaan painavien lääketieteellisten syiden lisäksi lapsen hoidon vaativuus ja hoidon onnistuminen.

PERUSTELUT

Hallituksen esityksen mukaan erityishoitorahaa maksetaan alle 16-vuotiaan sairaan lapsen vanhemmalle, joka osallistuu lapsensa hoitoon tai kuntoutukseen sairaalassa tai sairaalan poliklinikalla, sairaala- tai poliklinikkahoitoon liittyvään kotihoitoon tai lakiin perustuvalle sopeutumisvalmennus- tai kuntoutuskurssille tai muuhun niihin rinnastettavaan lakiin perustuvaan kuntoutustoimintaan. Edellytyksenä on, että lasta hoitava henkilö on hoitoon osallistumisen vuoksi estynyt tekemästä työtään eikä saa palkkaa tältä ajalta. Aloitteessani esitän, että erityishoitorahaa maksettaisiin alle 18-vuotiaan lapsen hoidosta. Vanhempien osallistumista lap-

sensa sairauden hoitoon ja kuntoutukseen on tuettava aina täysi-ikäisyyteen saakka.

Hallituksen esityksen mukaan silloin, kun kyse on kotihoidosta taikka seitsemän vuotta täyttäneen lapsen sairaala- tai poliklinikkahoidosta, lapsen sairauden tulee olla vaikea, jotta erityishoitorahaa maksetaan. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää siitä, mitä pidetään tässä tarkoitettuna vaikeana sairautena tai vammana. Hallituksen esityksen perusteluissa tällaisista esimerkkeinä mainitaan mm. akuutti leukemia, epilepsian pahenemisvaihe ja suurten leikkausten jälkitila. Perusteluiden mukaan "erityishoitoraha on näin ollen tarkoitettu hoidolli-

sen kriisivaiheen ylipääsemiseksi tiloissa, joita voidaan pitää hengenvaarallisina tai jotka vaativat hengenvaarallisia hoitoja ja äkilliset muutokset huonompaan suuntaan ovat mahdollisia. Alle kouluikäisten, seitsemää vuotta nuorempien lasten osalta ei kuitenkaan edellytetä sairauden tai vamman vaikeutta, koska jo lapsen ikä edellyttää vakuutetun läsnäoloa."

Jos vakavaksi sairaudeksi ja vammaksi luokitellaan vain tiukan määritelmän mukaisesti hengenvaaralliset sairaudet tai hengenvaarallisia hoitoja vaativat sairaudet, niin on pelkona, että monien sairauksien kohdalla lasten vanhemmat eivät voi osallistua lastensa hoitoon, vaikka lapsella vakava ja hoidollisesti vaativa sairaus olisi, joka vaatii vanhemman läsnäoloa. Nykyisen hallituksen esityksen mukaan jo 7-vuotiaan lapsen vanhempi ei voi jäädä erikoissairaалатаisiossa hoidossa olevan lapsen luokse, jos lapsen sairaus ei täytä esityksen tiukkoja kriteerejä hengenvaarallisista sairauksista. Kotihoidon osalta tämä koskee kaikenikäisiä lapsia, siis alle 7-vuotiaitakin, joiden kotihoito edellyttää jo ikänsä puolesta vanhemman läsnäoloa.

Myös ikärajan asettaminen alle 7-vuotiaisiin kuulostaa huonosti valitulta. Sekä sairaalahoidon että kotihoidon osalta ikäraja on asetettava 12 vuoteen, jota nuorempien osalta vanhemman läsnäolon puuttuminen on lasten heitteillejättöä. Monikaan vanhempi ei voi jäädä alle kouluikäis-

tä lastaan hoitamatta, vaan joutuu tekemään perheessä usein raskaitakin taloudellisia päätöksiä tämän vuoksi. Useinkaan tällaista lasta ei voi viedä päiväkotiin, esim. nenämahaletkuruokinnan tai tiukempien hygieniarajoitusten vuoksi. Vanhemmat ovat tässä puun ja kuoren välissä, toisella puolella painavat taloudelliset huolet, kun jää lasta hoitamaan ja toisaalla velvollisuudentunne ja halu olla sairaan lapsen hoitajana. Nykyinen hallituksen esitys huonontaa tässä oleellisesti monien sairaiden lasten vanhempien mahdollisuutta osallistua lapsensa hoitoon.

Jotta lapsen ja perheen tilannetta voitaisiin tarkastella monipuolisemmin ja kokonaisvaltaisemmin, on laissa mainittava hoitorahan maksamisen pidennyksen perusteina painavien lääketieteellisten syiden lisäksi myös lapsen hoidon vaativuus ja hoidon onnistuminen. Hyvin toteutettu lapsen kotihoito lisää monien hoitojen onnistumismahdollisuuksia ja ennaltaehkäisee sairauden pahenemisen tai hoidon viivästymisen. Kotona tehdään näissä tapauksissa usein sitä työtä, joka muuten kuuluisi terveydenhuoltosektorille, mutta vanhemmat tekevät sitä kotona, jos heille annetaan siihen mahdollisuus.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Sairausvakuutuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

(Kuten HE)

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 luku

Lain tarkoitus ja soveltamisala

1—4 §

II OSA

SAIRAANHOITOKORVAUKSET

2 luku

Sairaanhoitokorvauksia koskevat yhteiset säännökset

1—6 §
(Kuten HE)

3 luku

Hoito- ja tutkimuskorvaukset

1—6 §
(Kuten HE)

4 luku

Matkakustannusten korvaaminen

1—9 §
(Kuten HE)

5 luku

Lääkekorvaukset

1—9 §
(Kuten HE)

6 luku

Lääkkeiden hintalautakunta

1—15 §
(Kuten HE)

III OSA

PÄIVÄRAHAETUUDET

7 luku

Päivärahaetuuksien saamisen yleiset edellytykset

1—5 §
(Kuten HE)

8 luku

Sairauspäiväraha

1—9 §
(Kuten HE)

9 luku

Vanhempainpäivärahat

1—15 §
(Kuten HE)

10 luku

Erityishoitoraha

1 §
(Kuten HE)

2 §

Erityishoitorahan maksamisen edellytykset

Erityishoitorahaa maksetaan vakuutetulle, joka on alle 18-vuotiaan lapsensa sairaanhoitoon liittyvään, nopeasti kehittyvään tai vaativaan hoidolliseen vaiheeseen osallistumisen tai lapsensa kuntoutuksen vuoksi lyhytaikaisesti estynyt tekemästä omaa tai toisen työtä ja jolla ei ole tältä ajalta työtuloja. Vähäinen työtulo ei kuitenkaan estä erityishoitorahan maksamista. Työtulona ei oteta huomioon vanhuksen, vammaisen tai pitkäaikaissairaana kotihoidon tukea

eikä myöskään perhehoidosta maksettavaa hoitopalkkiota.

Erityishoitorahaan on oikeus vakuutetulla, joka osallistuu:

1) erikoissairaanhoidon tasoisessa toimintayksikössä taikka erityishuoltopiirin toimintayksikön erikoissairaanhoidon tasoisella poliklinikalla lapsensa sairauden tai vamman vuoksi annettavaan hoitoon tai kuntoutukseen, jos lasta hoitava lääkäri katsoo osallistumisen tarpeelliseksi; erityishoitorahan suorittamisen edellytyksenä on lisäksi kaksitoista vuotta täyttäneen lapsen osalta, että sairaus tai vamma on vaikea;

2) lapsensa sairauden tai vamman vuoksi 1 kohdassa annettavaan hoitoon tai kuntoutukseen liittyvään kotihoitoon, jos lasta hoitava lääkäri katsoo osallistumisen tarpeelliseksi; erityishoitorahan suorittamisen edellytyksenä on lisäksi kaksitoista vuotta täyttäneen lapsen osalta, että sairaus tai vamma on vaikea;

(3 kohta kuten HE)

(3 ja 4 mom. kuten HE)

3 §

Erityishoitorahan maksaminen

(1 mom. kuten HE)

Erityishoitorahaa maksetaan 1 momentin esitämättä pidemmältä ajalta painavien lääketieteellisten syiden sekä hoidon vaativuuden ja onnistumisen perusteella, jos lapsen vaikeaan sairauteen liittyvän hoidon toteuttaminen tai sairauden odottamaton paheneminen edellyttää edelleen vanhemman jatkuvaa läsnäoloa.

11 luku

Päivärahaetuuksien määrä

1—11 §
(Kuten HE)

12 luku

Päivärahaetuuden suhde muihin etuuksiin

1—10 §
(Kuten HE)

IV OSA

TYÖTERVEYSHUOLTO JA VUOSILOMA-KUSTANNUSKORVAUS

13 luku

Työterveyshuoltoa koskevat korvaukset

1—11 §
(Kuten HE)

14 luku

Vuosilomakustannuskorvaus

1—3 §
(Kuten HE)

V OSA

TOIMEENPANO JA MUUTOKSENHAKU

15 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

1—20 §
(Kuten HE)

16 luku

Työpaikkakassat

1—6 §
(Kuten HE)

17 luku

Muutoksenhaku

1—8 §
(Kuten HE)

VI OSA

SAIRAUSSVAKUUTUKSEN RAHOITUS

18 luku

Sairausvakuutusrahasto ja vakuutusmaksut

1—13 §
(Kuten HE)

VII OSA

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

19 luku

**Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat
säännökset**

1—12 §
(Kuten HE)

20 luku

Erinäisiä säännöksiä

1—4 §
(Kuten HE)

21 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

1—3 §
(Kuten HE)

Helsingissä 9 päivänä kesäkuuta 2004

Leena Rauhala /kd